

**SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE: LEPHEPHE I
SEPEDI FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER I**

MARKING GUIDELINES

Nako: Diiri tše 2½

Meputso: 100

These marking guidelines are prepared for use by examiners and sub-examiners, all of whom are required to attend a standardisation meeting to ensure that the guidelines are consistently interpreted and applied in the marking of candidates' scripts.

The IEB will not enter into any discussions or correspondence about any marking guidelines. It is acknowledged that there may be different views about some matters of emphasis or detail in the guidelines. It is also recognised that, without the benefit of attendance at a standardisation meeting, there may be different interpretations of the application of the marking guidelines.

KAROLO YA A TEKATLHALOGANYO

POTŠIŠO YA 1

- 1.1 1.1.1 Ngaka Imtiaz Sooliman
- 1.1.2 Ke go bona batho ba phela ka gare ga motlhako wa go šiiša.
- 1.1.3
- O bontšhitšwe tsela ya maleba ya go dira mošomo wa gagwe.
 - A fiwa bohlale le bokgoni bja go kgetha seo a swanetšego go se dira le seo a sego a swanela go se dira.
 - Go rapela. [TŠE PEDI]
- 1.1.4 Ke monna.
- Mongwadi o šomišitše lentšu le 'morwa'.
- 1.1.5
- Ngaka Sooliman o hweditše molaetša go tšwa go moetapele wa gagwe wa sedumedi wa gore o swanetše go thoma mokgatlo wa go thuša bahloki/bahlokathušo.
 - O swanetše go thuša batho ka moka ntle le kgethollo.
- 1.1.6 O be a na le mengwaga ye 30, ge a tlelwa ke pitšo.
- 1.1.7 O ithutetše bongaka bja sekgowa gomme a phetha dithuto tša MBChB./ O rile go tloga kholetšheng o ile yunibesithing.
- 1.1.8 O be a le kua Istanbul, Turkey.
- 1.1.9 Gift of the Givers Foundation.
- 1.1.10 Boikgafo.
- 1.1.11 O thuša batho bao ba amilwego ke mašula a go fapana a tlhago bjalo ka mafula, tlala, di 'tsunami', thoromelo ya lefase le a mangwe ao a hlotšwego ke motho bjalo ka dintwa.
- 1.1.12
- O thušitše go aga maokelo.
 - A thuša ka tshepedišo ya dikliniki.
 - Wa hloma tša temo.
 - Wa epa didiba tša meetse.
 - Wa aga dintlo.
 - Wa manufektšhara dijo tša go fa maatla.
 - Wa mpshafatša diketswana tša go thea dihlapi.
 - Wa fa batho di 'scholarships' a ba a abela dimilione tša batho dijo le madulo. [YE MEBEDI FELA.]
- 1.1.13 Ke botho le tumelo ya gagwe yeo e tiilego.
- 1.1.14 Ke ntlha ka gore mokgatlo wa 'The Gift of the Givers' o tšweletšwa gantši go bophatlalatšitaba o efa batšwasehlabelello thušo ya go fapana.
- 1.1.15 Ka lebelo/ka pela/ka pejana.
- 1.1.16 Barutwana ba tla fa dikarabo tša go fapana. Mohlala:

- Ke ithutile gore ke ikobe, ke latele pitšo goba taelo ya ka, ke se ke ka lebelela go ikhumiša goba go dira tšhelete, ke šomiše mpho ya ka le bonnyane bjoo ke nago nabjo go thuša ntle le go nyaka tefo.
- Ngaka Sooliman o tlogetše mošomo wa gagwe wa maemo wa bongaka gomme a ikgafa go thuša bahloki ka lerato a latela pitšo yeo e mo tletšego.

1.2 1.2.1 14 Dibokwana.

1.2.2 Barutwana ba tla fa dikarabo tša go fapana. Mohlala:

- Ga se gore ge letšatši le le ketekwa gatee mo ngwageng go ra gore matšatši a mangwe lerato le fedile, e no ba fela go gopola gore lerato le bohlokwa go swana le matšatši a mangwe ao a ketekwago go swana le letšatši la bafsa, letšatši la bomme, letšatši la botate bjalo le bjalo ...
- Letšatši le le gopotša batho ba bantši gore ba hlokomelane le go ratana go ya go ile.

GOBA

- Ge batho ba ratana ba swanetše go keteka lerato la bona ka mehla e sego gatee fela mo ngwageng.
- Batho ba bantši ba ipotšiša gore '*Valentine*' ke mang ka ge tlholego ya letšatši le, le se na le bohlatse. Go na le dikanegelo tše dintši tša go fapana ka ga lona, gomme seo se dira gore batho ba se le keteke.
- Letšatši le e no ba la go goketša batho mabenkeleng gore ba senye tšhelete, e no ba tsela ya go oketša leruo kgwebong.

[DIKARABO TŠE PEDI FELA]

1.2.3 Barutwana ba tla fa dikarabo tša go fapana. Mohlala:

- Ge baratani ba šoma ka bobedi bja bona goba ba na le tšhelete ebile ba dumela go letšatši le, gona ba ka rekelana dimpho e sego gore e be ka lehlakoreng le tee fela.
- Mabakeng a mangwe balekani ba bona go le bohlokwa gore dimpho di tšwe ka lehlakoreng le tee go tšea maikarabelo a go hlokomela molekani yo mongwe. [NTLHA E TEE FELA]

1.2.4 Barutwana ba tla fa dikarabo tša go fapana. Mohlala:

Ee, letšatši le go ketekwa lerato ka kakaretšo. Ga se lerato la segwera sa baratani fela, e ka ba lerato la mogwera, lerato la batswadi, lerato la bana beno le ge e ka ba lerato la Mmopi.

- 1.2.5
- Mo seswantšho sa C lapa le le rekelana dimpho go keteka letšatši le.
 - Mola seswantšhong sa D lapa la gona ba keteka letšatši le ka go bontšhana lerato ka go ba mmogo.

1.2.6 Barutwana ba tla fa dikarabo tša go fapana. Mohlala:

Lerato ke la batho ka moka, ga le kgethe motho yo mogolo goba yo mofsa, ka fao ge le ratana le swanetše go no fela le keteka lerato la lena.

KAROLO YA B KAKARETŠO

POTŠIŠO YA 2

Go swaiwa diphošo tše tlhano tša mathomo tša mopeleto le polelo, go tloga moo diphošo tša mongwalelo di hlokomologwe gomme go latišišwe kgopolokgolo.

Tekanyo:

- Dintlha = 7
- Polelo = 3
- Palomoka = 10

Ge molekwa a ngwalollotše dintlha kabo ya meputso ya polelo e tla ba ka tsela ye:

- Morutwana ga a fiwe meputso ya polelo ge a ngwalollotše dintlha tše 6–7.
- Morutwana o tla fiwa meputso O TEE wa polelo ge a ngwalollotše ntlha e 1–5.

Kakaretšo e ka akaretša dintlha tše di latelago:

- Go nyakega mokotla wo mogolo wa go swarega.
- Go tšea diaparo tša dihla ka moka.
- Go nyakega ditlolo ka moka tše di hlokegago.
- O se lebale ditlabakelo tše bohlokwa.
- O sware dipuku tša go bala gore o itloše bodutu.
- O sware dihlare tše o ka di hlokago tša tšhoganetšo.
- Netefatša go notlela mekotla ya gago go efoga mahodu.

KAROLO YA C THETO

POTŠIŠO YA 3 Sereto seo se sego sa bonwa

- 3.1 Ke thetotumišo ya sebjale.
Moreti o tumiša mpho ya bophelo.
- 3.2 La mmakgonthe a-kgodi-a-kgokgo.
Go tliša mošito/go gatelela molaetša.
- 3.3 Se bolela ka gore ge re phela re phele ka lethabo gomme re be le ditoro bophelong, seo se tlo dira gore re se tšofale ka pela./Re phele bophelo bja go tlala.
- 3.4 Mme/thabo/lago/tšago
- Gore mothalotheo o balege ka lebelo./Go tliša mošito./Go gatelela dikgopolo.
- 3.5 Kelelohalo e tšweletšwa ke ge kgopolo e tee e fetelela mothalotheong wa bobedi go iša go wa boraro.
- Mme dimakatšo di tlo/Hlatlagantšhwa ka dimakatšo.
- 3.6 Ka

POTŠIŠO YA 4 DIRETO TŠE DI BONWEGO

4.1 Mathata

- 4.1.1
- Ke bophelo re swere.
 - Ke kobo re apere
 - Ke bogobe re a ja [DIKARABO TŠE PEDI FELA]
- 4.1.2 (a) Moko wa sereto ke kgopolokgolo ya sereto/ke tabakgolo ya sereto.
- (b) Moko wa sereto se o lebane le:
- Go kgothatša batho go kgotlelela ge ba kopana le mathata.
 - Go lemoša batho gore bophelo ga se bja felelela ka ntle le mathata.
- 4.1.3
- Ke
 - Ebile
 - Ke
 - Ebile
- Ke poeletšothomiputlanyi.
- 4.1.4 Balekwa ba tla fa dikgopolo tša go fapana. Mohlala:
Mathata a hlalefiša motho/a phafoša motho.

- 4.1.5 Balekwa ba tla fa dikgopolo tša go fapana. Mohlala:
- Ke ntlha ka gore bophelo ntle le mathata ga se bjona.
 - Motho yo mongwe le yo mongwe o kopana le mathata a go fapana bophelong.

GOBA

- Ke kgopolo ka gore batho ba bangwe ga ba na mathata bophelong.
 - Ka ge, ge ba a lebeletše ba bona e le dilo tšeo di thabišago.
- [NTLHA E TEE FELA]

- 4.1.6 Go gatelele dikgopolo/go kgokaganya dikgopolo/go tšweletša morumokwano.

4.2 Mophamola-dikanapa

- 4.2.1 Lehodu.

- 4.2.2 Tau e ja mohlalolelwa, tlhakaloleng go a sepelwa.
- Le ge lefelo le befile bjang kapa bjang ka baka la dibata goba bahlakodi, batho ba no fela ba feta go lona gomme ba phologa. Ke ba madimabe fela bao ba welago dikotsing.

- 4.2.3 Seretwa se ile Gauteng se ile go nyaka mošomo.
- Mo gongwe le mo gongwe moo se bego se kokota gona se kgopela mošomo ba ile ba se gana ba se botša gore se boele morago moo se tšwago.
 - Seretwa se ile sa swanelwa ke go hwetša tsela ya go iphediša.
 - Seretwa se ile sa thoma go ipha bophelo bja bohodu gore se hwetše tša go ja.
- [DINTLHA TŠE THARO FELA]

- 4.2.4 Barutwana ba tla fa dikarabo tša go fapana. Mohlala:
- Se be se ka leka maano a mangwe a go iphediša go swana le go hlatswetša batho dikoloi.
 - Se ka be se logile maano a go rekiša merogo.
 - Go kota batho meriri.
 - Go phadimišetša/hlwekišetša batho dieta, bjalo le bjalo.
- [TŠE PEDI FELA]

- 4.2.5 Maikutlo a pefelo.

- 4.2.6 Ka rutlolloga bothong./Ka ipeletša bophoofolong.

KAROLO YA D THUTAPOLELO LE TIRIŠO YA POLELO

POTŠIŠO YA 5

- 5.1 5.1.1 B leina la motho.
- 5.1.2 Ya thenisi.
Papadi ya thenisi e ba ka nako ya Selemo.
- 5.1.3 Nako ga se ya fihla bjale.
- 5.1.4 Bona ba tlile le nama ya go bešwa.
- 5.1.5 Go tlo senyega.
- 5.1.6
- Rakhete ya thenisi.
 - Kgwele ya thenisi.
- 5.1.7 Mosetsana o rwele kuane/kefa ya nkgokolo./Mosetsana o rwele kuane/
kefa ye tšhweu.
- 5.1.8 Maekiši
- 5.2 5.2.1 Sekolong/phapošeng ya borutelo.
- 5.2.2 Morutišigadi
Letlapa la go ngwalela.
Ditafole le ditulo
Dipuku [DINTLHA TŠE PEDI FELA]
- 5.2.3 Pudula ya A e bontšha gore motho yo o a nagana mola Pudula ya B
motho wa gona o a bolela.
- 5.2.4 Potšišo rethoriki/makgethepolelo.
- 5.2.5 Modirišokgonego.
Ka lebaka la tšhomišo ya 'ka'.
- 5.2.6 Yohle.
Lešalaohle.
- 5.2.7 Morutiši/morutišigadi.
- 5.2.8 (a) Thitšhere.
- (b) Barutwana.

- Palomoka: 100 meputso**